

Szerb Köztársaság
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék

KÖZSÉGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESÉGI VERSENY
(2022/2023)

7. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Amíg mindenki hátrál egy lépést, gyorsan elmondom, hogy hol vagyunk. Egy városvégi kis házban vagyunk, a ház előtt kis kert. A ház lakóit már ismerjük, éppen csomagolnak. Viszont valakit még be kell mutatnom. Egy ifjú macskalányt, úgy hívják, hogy Cillancs.

Cillancs is izgatottan figyeli a csomagolást, fel-alá futkos a bőröndök között, belenéz mindegyikbe, megszagolja a horgászfelszerelést. Ekkor a papa szigorúan rászól:

– Azt mondtam, hogy mindenki hátráljon egy lépést! Te is! Így nem tudok koncentrálni.

Cillancs sértődötten felhúzta az orrát, hátrált egy lépést, és beállt a fiú és a lány közé.

A papa koncentrált, összeráncolta a homlokát, még a szemét is behunyta. Így maradt egy pillanatig.

Mindenki visszafojtotta a lélegzetét.

Majd a papa kinyitotta a szemét, és villámgyorsan becsomagolt. Járt a keze, mint a motolla, s közben diadalmasan motyogott.

– Férfi kell ehhez! Meg ész. Meg logika.

A mama sóhajtott, a két gyerek kuncogott, Cillancs halkán nyávogott.

A papa rátette az egyik lábát a nagy bőröndre, mint egy híres afrikai vadász a döglött oroszlánra, s büszkén, önmagával elégedetten így szólt:

– Kész! Lehet tapsolni.

A két gyerek tapsolt, Cillancs nyávogva ugrált.

A mama se nem tapsolt, se nem ugrált, hanem finom gúnnyal ezt mondta:

– A fogkefék kimaradtak!

(Csukás István: A házőrző macska)

1. **Válaszolj** az alábbi kérdésekre!

1.1 Ki volt Cillancs? _____

1.2 Miért szólt rá Cillancsra a papa? **Karikázd be** a helyes válasz betűjelét!

- a) Zavarta a lányt a csomagolásban.
- b) Meg akarta enni az útravalót.
- c) Meggátolta papát az összpontosításban.
- d) Idegesítette papát a bőrönd keresésében.

2. **Keress ki** a fenti szövegből öt olyan csupán mély hangrendű szót, melyek mondatrészi szerepüket tekintve **tárgyak** a szövegben!

3. **Írj ki** a fenti szövegből egy **egyszerű, tagadó kijelentő** mondatot!

4. Található egy **szóláshasonlat** is fenti részletben.

4.1 **Írd le** a szóláshasonlatot a vonalra!

4.2 **Mit jelent** ez a szóláshasonlat? **Keretezd be** a megfelelő jelentés előtti betűjelet!

- a) Sebesen hadonászik, jár a keze, lába.
- b) Aprólékosan dolgozik.
- c) Lassan, akadozva végzi munkáját.

5. **Írj** egy-egy **példát** a szövegből a keresett mondatrészekre!

- a) általános alany: _____
- b) névutós helyhatározó: _____
- c) múlt idejű igei állítmány: _____
- d) jelen idejű igei állítmány: _____

6. **Keress ki** a fenti szövegből **négy módhatározót!** **Írd őket a mondattal együtt a vonalra,** amelyben szerepelnek! **Húzd alá a módhatározókat** a kiírt mondatban!

7. Mit mond a kép alapján az anya a gyerekének? Fogalmazz meg egy felszólító mondatot az ábra alapján, ügyelj a megfelelő írásjelekre!

8. **Határozd meg** az ige idejét, módját, számát és személyét!

ige	idő	mód	szám	személy
adnák				

9. **Elemezd** a következő mondatot! A mondatrészeket jelöld **aláhúzással és betűjellel!**

A szorgalmas tanár este is a diákok ellenőrzőit javította a szobájában.

10. **Jelölt** vagy **jelöletlen** a tárgy? **Húzd alá**, majd **írd** a vonalra!

- a) Almát eszem. _____
b) Tartsd meg a szavad! _____

11. **Párosíts!** Kösd össze az ellentétes jelentésű szavakat!

- a) keménykezű
b) hanyag
c) megszorult
d) kishitű
e) kótyagos
f) józan
g) pedáns
h) határozatlan
i) jómódú
j) dicsvágyó

12. **Írd le tagolva** az alábbi mondatokat! Ügyelj a jelentéskülönbségre és az igekötőkre, valamint az írásjelekre!

1. leszokottadohányzásról: _____
2. leszokottutaznividékre: _____
3. idejőtnemaszomszédba: _____
4. idejötthozzám: _____

13. A **megadott szavakból** alkoss olyan mondatot, amelyben alá- vagy mellérendelő szószerkezet van! **Írd le** a vonalra, majd **húzd alá a kért szószerkezetet!**

- a) (apa, sétál, anya) **mellérendelő:** _____
b) (tanul, Juli, szobájában) **alárendelő:** _____

14. **Alkoss egy mondatot**, melynek igei állítmánya, határozott alanya és névutós helyhatározója van! (Más bővítmények ne legyenek benne!)

15. **Karikázd be a helyesen írt szavakat!**

I.	baráccság	barátság	baráttság
II.	uszkál	uszoda	uszás
III.	Anettel	Alexxel	Henriett-tel
IV.	vízes	vízet	vízre

16. **Segíts rendet rakni** a szófajok között! A **piros ládába** kerüljenek az **igék**, a **fehérbe** a **melléknevek**, a **zöldbe** a **névmások**, a lilába pedig a számnevek!

ötször, mentél, valami, apró, aki, budapesti, kétharmad, jár, én, vár

Piros láda:

Fehér láda:

Zöld láda:

Lila láda:

17. **Melyik az az állatnév**, amely a felsorolt szavak elé téve azokkal összetett szót alkot?

_____ szem, _____ per, _____ eszű, _____ tojás

A keresett állatnév: _____

18. **Határozd meg az alany** fajtáját!

- A madarak repülnek. _____
- Valami leesett az asztalról. _____
- Te rajzolsz. _____
- Valaki eszik. _____
- A táncost senki sem dicsérte meg. _____

19. **Állapítsd meg** a következő mondatok fajtáját a **tartalom és beszélő szándéka** szerint!

a) Bárcsak elutazhatnék a barátnőmmel!

b) Írjátok le a megoldást!

c) Esik az eső.

d) Egy percig se csüggedj!

20. **Írj egy mondatot** a következő ágrajznak megfelelően!

A – Á
/ | \
hH T iH
|
miJ

JAVÍTÁSI KULCS A 7. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2023. évi községi Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

1. 1.1 (egy ifjú) **macska**(lány); 1.2 c) Meggátolta papát az összpontosításban.... (2 x 0,5 = 1)
2. macskalányt, csomagolást, azt, orrát, homlokát, lábát..... (5 x 0,2 = 1)
3. Így nem tudok koncentrálni. (1)

4. 4.1 Jár a keze, mint a motolla. 4.2 a) Sebesen hadonászik, jár a keze, lába. (2 x 0,5 = 1)

5. a) mindenki

b) ház előtt, bőröndök között, fiú és lány közé

c) mondtam, felhúzta, hátrált, beállt, koncentrált, összeráncolta, behunyta, maradt, visszafojtotta, kinyitotta, becsomagolt, járt, motyogott, sóhajtott, kuncogott, nyávogott, rátette, szólt, tapsolt, ugrált, mondta, kimaradtak.

d) hátrál, elmondom, vagyunk, ismerjük, csomagolnak, hívják, figyelni, futkos, belenéz, megszagolja, rászól, hátráljon, tudok, kell, lehet.

(4 x 0,25 = 1)

6. Amíg mindenki hátrál egy lépést, **gyorsan** elmondom, hogy hol vagyunk.

Cillancs is **izgatottan** figyelni a csomagolást...

Cillancs **sértődötten** felhúzta az orrát...

Majd a papa kinyitotta a szemét, és **villámgyorsan** becsomagolt.

Cillancs **halkan** nyávogott.

(4 x 0,25 = 1)

Megjegyzés: elegendő, ha a tagmondatot írják a vonalra a tanulók, amennyiben összetett mondatban szerepel a módhatározó. Ha a teszt kitöltője nem húzza alá a módhatározót a kiírt mondatban, kivonunk 0,1 pontot a kapott pontszámból.

7. Érd haza időben! (Megjegyzés: Bármely helyes válasz elfogadható.)..... (1)

8. jelen idő, feltételes mód, többes szám, harmadik személy..... (4 x 0,25 = 1)

9. A szorgalmas tanár este is a diákok ellenőrzőit javította a szobájában..... (1)

m.J

i.H

b.J

h.H

Megjegyzés: minden hiba esetén kivonunk 0,1 pontot.

10. a) jelölt b) jelöletlen..... (2 x 0,5 = 1)

11. a) keménykezű – h) határozatlan

b) hanyag – g) pedáns

c) megszorult – i) jómódú

d) kishitű – j) dicsvágyó

e) kótyagos – f) józan

(5 x 0,2 = 1)

12. 1. Leszokott a dohányzásról. 2. Le szokott utazni vidékre. 3. Ide jött, nem a szomszédba.

4. Idejött hozzám. (4 x 0,25 = 1)

13. a) mellérendelő: Anya és apa sétálnak. b) alárendelő: Juli a szobájában tanul. (2 x 0,5 = 1)

14. Pl. Juli elment az iskola mellett. (1)

Megjegyzés: minden helyes megoldás elfogadható.

15. barátság, uszoda, Henriett-tel, vízre (4 x 0,25 = 1)
16. piros láda: mentél, jár, vár
fehér láda: apró, budapesti,
zöld láda: aki, én, valami
lila láda: ötször, kétharmad (10 x 0,1 = 1)
17. tyúk (1)
18. a) határozott b) határozatlan c) határozott d) határozatlan e) általános (5 x 0,2 = 1)
19. a) óhajtó b) felszólító c) kijelentő d) felszólító (4 x 0,25 = 1)
20. Pl. Anya vett tegnap a boltban friss kenyeret (1)